Downloaded from UvA-DARE, the institutional repository of the University of Amsterdam (UvA)
http://hdl.handle.net/11245/2.14080

File ID	uvapub:14080
Filename	IV SOCIAAL-DEMOCRATEN: 1878-1890
Version	unknown

SOURCE (OR PART OF THE FOLLOWING SOURCE):

Type	PhD thesis
Title	Waarachtige volksvrienden. De vroege socialistische beweging in Amsterdam, 1848-1894
Author(s)	D. Bos
Faculty	FGw: Instituut voor Cultuur en Geschiedenis (ICG, tot 2014)
Year	2001

FULL BIBLIOGRAPHIC DETAILS:
http://hdl.handle.net/11245/1.179947

Copyright

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content licence (like Creative Commons).

UvA-DARE is a service provided by the library of the University of Amsterdam (http://dare.uva.nl)
(pagedate: 2015-07-17)

IV

SOCIAAL-DEMOCRATEN: 1878-1890

Zondag 7 juli 1878, de dag waarop in Amsterdam een plaatselijke Sociaal-Democratische Vereeniging werd opgericht, is veelal beschouwd als de formele geboortedag van de socialistische beweging in Nederland. Willem Vliegen liet er zijn *Dageraad der volksbevrijding* mee beginnen, terwijl Dirk Hudig zijn voorgeschiedenis van de socialistische vakbeweging op dezelfde datum liet eindigen. Berend Bymholt zag in de SDV 'de *eerste* geprononceerd socialistische vereeniging in ons land', met welker oprichting in 1878 'de eigenlijke socialistische propaganda' pas zou zijn begonnen.[1] Uit dit 'geprononceerd' en 'eigenlijke' sprak echter wel een zeker voorbehoud. Hoewel misschien minder geprononceerd en meer vermengd met 'oneigenlijke' elementen, was de strijd van de socialisten in Amsterdam inderdaad al veel eerder begonnen. Dat de grondslag voor de latere beweging werkelijk pas op 7 juli 1878 was gelegd, valt dan ook moeilijk staande te houden. Onder de oprichters waren er geen die zich niet al veel eerder als socialist hadden doen kennen. Volgens Vliegen brak op 7 juli 1878 de 'dageraad der volksbevrijding' aan, maar in zijn biografische schetsen van betrokken Amsterdammers als Gerhard, Ris, Ansingh, Schröder en Penning ontkwam ook hij er niet aan, te verhalen van hun eerdere bemoeienissen met socialisme en arbeidersbeweging. Alleen al gezien deze continuïteit van het personeel, was het niet verwonderlijk dat veel denkbeelden, praktijken en politieke vormen die de Internationale hadden gekenmerkt, onverkort van kracht bleven.

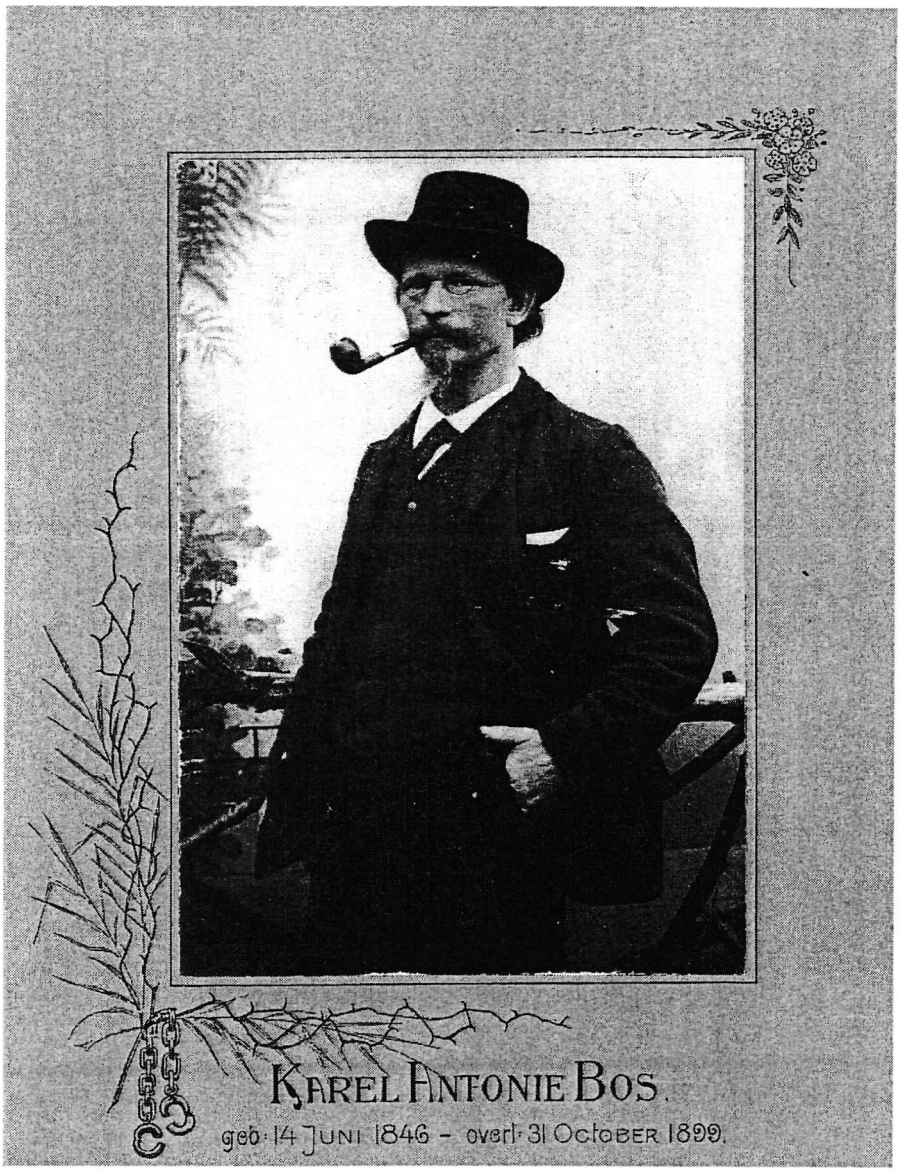

[10] Karel Antonie Bos, voormalig suikerbakker, socialistisch colporteur, 'straatboekhandelaar' en uitgever van brochures.